

ARBETSMILJÖ
VERKET

Ensamarbete

om möjligheterna att underlätta

ensamarbetets påfrestningar

Att ensam är stark stämmer inte alltid. Ensamarbete kan innebära risker och det är viktigt att tänka efter vilka dessa kan vara. Kassörskan i jourbutiken, nattarbetande vårdbiträdet, hemvårdaren, väktaren, kriminalvårdaren, dykaren och nattvakten – de arbetar alla helt eller delvis ensamma.

Som ensamarbete räknas sådant arbete som innebär fysisk eller social isolering. Det kan till exempel vara så att man inte kan få kontakt med andra människor på arbetsplatsen utan att använda radio eller telefon. Som ensamarbete räknas även situationer då man befinner sig ibland andra människor men ändå inte kan räkna med hjälp i en kritisk situation.

Risk för kroppsskada eller våld

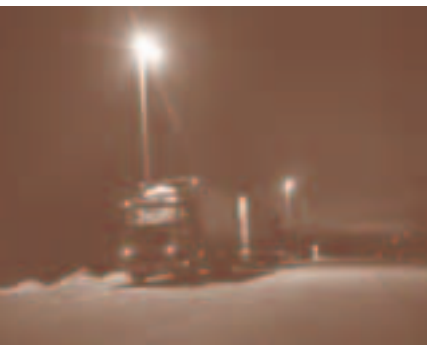
Att få svar på anrop eller larm är grunden för att kunna reda upp en kritisk situation. Om det inte går att snabbt få undsättning måste någon mer närvara då arbetet utförs.

Exempel på arbeten då annan person måste vara i närheten är dykeri och rengöring av vissa tankar men även när det finns en påtaglig risk att utsättas för våld.

Eftersom riskerna och påfrestningarna ökar vid arbete nattetid är det väsentligt att man försöker undvika sådant arbete.

Stark psykisk påfrestning

Det kan vara starkt psykiskt påfrestande att under långa tider vara isolerad från mänsklig samvaro i sitt arbete. Försök se till att direkt-

kontakt med andra människor ordnas. Det kan ske genom gemensamma raster, besök eller byte till ett annat arbete under en period.

Vid jourtjänst inom hemtjänst, socialtjänst, kraftindustri eller på larmcentraler kan ensamarbetande personal utsättas för komplicerade och stressande händelser som kräver snabba och riktiga beslut. Vid sådana arbeten är det viktigt att arbetstagaren kan rådgöra med någon som har tillräcklig kännedom om arbetet och kan bedöma följderna av olika handlingsätt.

Vems ansvar?

Det är chefen, arbetsgivaren, som är ansvarig för att arbetsmiljön är bra vid ensamarbete. Det gäller såväl den tekniska utrustningen som planeringen av arbetet.

När ensamarbete planeras ska arbetsgivaren bedöma riskerna och planera för lämpliga åtgärder. Ibland kan det räcka med att skapa möjligheter, med telefon eller radio, till snabb och säker kontakt med andra personer. I vissa fall kan man inte utföra arbetet ensam.

Arbetstagaren har rätt att få introduktion, information eller instruktioner om det arbete han/hon ska utföra. Introduktion och information ska vara självklara punkter i planeringen. Man måste också tänka på att arbetstagaren har tillräcklig utbildning.

Arbetsgivaren är dessutom skyldig att tala med skyddsombudet första gången ett ensamarbete som kan vara riskfyllt eller påfrestande ordnas. Skyddskommittén kan behandla den mer långsiktiga planeringen av ensamarbete.

Informationen bygger på
regler om ensamarbete,
AFS 1982:3.

ADI 252
Publikationsservice
Box 1300
171 25 SOLNA
tel 730 97 00
fax 08-735 85 55

www.av.se

**ARBETSMILJÖ
VERKET**